

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (ประเด็นสินบน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง
อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ มีเจตนารมณ์มุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐ กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานตนเองและนำข้อมูลผลการประเมิน รวมทั้งข้อเสนอแนะไปปรับใช้ในการพัฒนาและยกระดับการดำเนินงานของหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพยายามของหน่วยงานภาครัฐในการขับเคลื่อนมาตรการเชิงบวกด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริต รวมทั้งสะท้อนถึงความตั้งใจของหน่วยงานในการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับสากล

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการประเมินครั้งนี้จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริม และยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกหน่วยงานได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานภาครัฐภายใต้กรอบธรรม และประการสำคัญคือได้มีบทบาทในการผลักดันกลไกในการป้องกันการทุจริตของประเทศ ซึ่งจะสามารถสะท้อนภาพลักษณ์เชิงบวกให้กับหน่วยงาน ภาครัฐ และส่งผลต่อการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทยให้มีอันดับและผลคะแนนที่ดียิ่งขึ้นต่อไป รวมทั้งเป็นแนวทางการยกระดับผลการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ต่อไป

สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง

สารบัญ

หน้า

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	๓
๗. วิธีการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	๑๐

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙
ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนสร้างจิตสำนึก และค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตามหลักภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในภาครัฐ ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Active)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

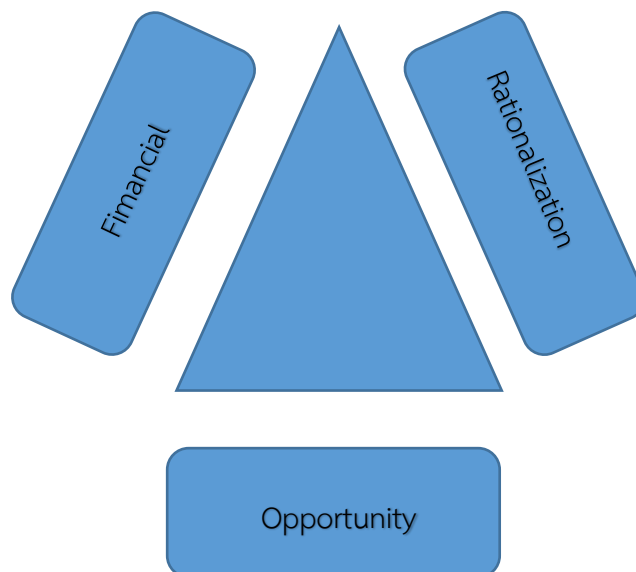
หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔.องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง แบ่งความเสี่ยงออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

๕.๔ ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล

การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ

การจัดซื้อจัดจ้าง

การบริหารงานบุคคล

๖. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เพื่อจัดลำดับความเสี่ยง รวมทั้งออกแบบแนวทางหรือมาตรการจัดการความเสี่ยงต่อไป

๖.๑ การระบุความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ได้สรุปเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลการระบุความเสี่ยงภายในหน่วยงาน ทั้งนี้ ความเสี่ยงที่วิเคราะห์ได้มีทั้งความเสี่ยงที่มาจากปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว (Know Factor) และปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (Unknow Factor)

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor) และ (Unknow Factor)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	โอกาส/ความเสี่ยง	
	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต (Know Factor)	(Unknow Factor)
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		
๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร, ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร	✓	
๑.๒ พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของหน่วยงานเป็นตัวแทนการยื่นคำขอจดทะเบียนในการขออนุมัติ อนุญาต โดยเรียกรับผลประโยชน์หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ		✓
๑.๓ การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการแยกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		✓
๑.๔ การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์		✓
๑.๕ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	✓	
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ		
๒.๑ การออกกระเปียบ ประกาศ คำสั่งต่างๆที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน		✓
๒.๒ การเข้าตรวจหรือเยี่ยมสถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน	✓	
๒.๓ ใช้อำนาจในการแจกจ่ายจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีการแลกรับผลประโยชน์ในภายหลัง		✓
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง		
๓.๑ ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การออกแบบโครงสร้างมีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น (Over Design) เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน	✓	
๓.๒ การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง		✓
๓.๓ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	✓	
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล		
๔.๑ การรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อเลื่อนตำแหน่ง/เลื่อนระดับ/ต่อสัญญาจ้าง ข้าราชการ พนักงานจ้าง	✓	
๔.๒ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการบรรจุเข้าทำงาน	✓	

๖.๒ การกำหนดเกณฑ์ประเมินสถานะความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง ดำเนินการวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสี เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสี

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางประเมินสถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต				
๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร , ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร			✓	
๑.๒ พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของหน่วยงานเป็นตัวแทนการยื่นคำขอจดทะเบียนในการขออนุมัติ อนุญาต โดยเรียกรับผลประโยชน์หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ		✓		
๑.๓ การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจนอาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	✓			
๑.๔ การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์	✓			
๑.๕ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน			✓	
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ				
๒.๑ การออกระเบียบ ประกาศ คำสั่งต่าง ๆ ที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน	✓			
๒.๒ การเข้าตรวจหรือเยี่ยมสถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน			✓	
๒.๓ ใช้อำนาจในการแจกจ่ายจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีการแลกผลประโยชน์ในภายหลัง	✓			

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง				
๓.๑ ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การออกแบบ โครงสร้างมีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น (Over Design) เพื่อให้มีการประมาณการราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน		✓		
๓.๒ การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์ จากผู้รับจ้าง		✓		
๓.๓ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อ ประโยชน์ให้กับคู่สัญญา				✓
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล				
๔.๑ การรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อเลื่อนตำแหน่ง/เลื่อนระดับ/ต่อสัญญาจ้าง ข้าราชการ พนักงานจ้าง		✓		
๔.๒ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการบรรจุเข้าทำงาน				✓

๖.๓ การประเมินค่าความเสี่ยงรวม

ในขั้นตอนนี้ หน่วยงานได้นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความ
เสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความ
จำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑-๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑-๓ โดยมีเกณฑ์ในการ
ให้ค่า ดังนี้

๑. ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือ
ขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่
ดำเนินการไม่ได้ค่า ของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- เป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่า
กิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตค่าของ
SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๒. ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders
รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด
รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย
Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบภายใน Internal Process หรือ
ผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง		ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
	ขั้นตอนหลัก MUST	ขั้นตอนรอง SHOULD	๑	๒	๓	
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต						
๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร, ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาคาร	๓				๓	๙
๑.๒ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	๒			๒		๔
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ						
๒.๑ การเข้าตรวจหรือเยี่ยมสถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน	๒				๓	๒
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง						
๓.๑ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	๓				๓	๙
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล						
๔.๑ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการบรรจุเข้าทำงาน	๓				๓	๙

๖.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ในขั้นตอนนี้ หน่วยงานได้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากประสิทธิผลหรือคุณภาพการจัดการของหน่วยงานกับความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง ซึ่งจะจัดอยู่ในระหว่างคะแนน (๓) ถึง (๙) เท่านั้น โดยค่าคะแนนจากการประเมินจะเป็นดังนี้

ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน
ดี	๓
พอใช้	๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

แนวทางการประเมินค่าคะแนนระดับความเสี่ยง
เทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/โอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ค่าประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง → (๓)
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง (๕)	ค่อนข้างสูง → (๖)
	อ่อน	ปานกลาง (๗)	ค่อนข้างสูง (๘)	สูง → (๘)

การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพการควบคุม		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต				
๑.๑ เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร, ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ, ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร	พอใช้		✓	
๑.๒ รับสินบนจากผู้ยื่นคำขอเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	ดี		✓	

ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยงรูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพ การควบคุม ความเสี่ยงการ ทุจริต	ประสิทธิภาพการควบคุม		
		ค่าความ เสี่ยงระดับ ต่ำ	ค่าความ เสี่ยงระดับ ปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ				
๒.๑ เข้าตรวจหรือเยี่ยมสถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การ จ่ายเงินพิเศษรายเดือน	พอใช้		✓	
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง				
๓.๑ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยง รับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา	พอใช้		✓	
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล				
๔.๑ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการ บรรจุเข้าทำงาน	พอใช้		✓	

✓ **สถานะสีเขียว**

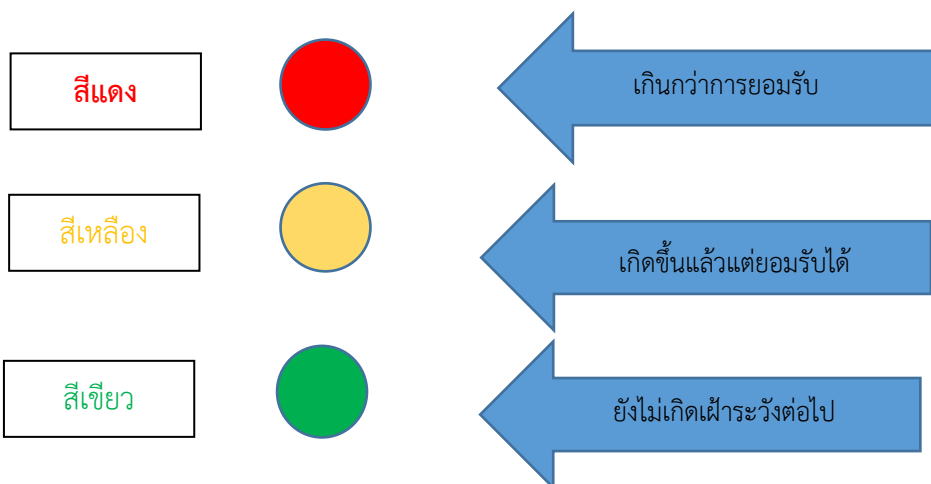
ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

✓ **สถานะสีเหลือง**

เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันที่ตามมาตรการ/นโยบาย/
โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง

✓ **สถานะสีแดง**

เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรม
เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง

๗.วิธีการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

วิธีการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ (วิธีป้องกันการทุจริต) หรือแนวทางที่ตั้งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาหรือเกิดการทุจริตขึ้นในองค์กร

หน่วยงานได้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง และระดับค่อนข้างสูง มากำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในแต่ละความเสี่ยง รายละเอียดดังนี้

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต	การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑.ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต	๑.๑เรียกรับผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร,ผู้ขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ,ผู้ขออนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร	๘ ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แสดงถึงการประกาศตนไม่รับของขวัญ ของกำนัล สินน้ำใจทุกชนิดไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดที่ให้บริการ และประชาสัมพันธ์สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสม พร้อมทั้งแจ้งบุคลากรทุกคนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด -จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานด้านจริยธรรม อะไรทำได้อะไรทำไม่ได้ Dos & Don'ts เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่ -ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การตรวจสอบสถานที่เพื่อพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตต่างๆห้ามเจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ให้ปฏิเสธการรับทุกกรณี -ผู้บังคับบัญชาให้มีการควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ -จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน โดยมีการกำหนดขั้นตอนวิธีปฏิบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลาในการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานมีมาตรฐานเดียวกัน -จัดทำคู่มือการให้บริการประชาชน แสดงขั้นตอนให้บริการ หลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาการดำเนินการ รวมทั้งเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความ รุนแรงของความ เสี่ยงการทุจริต	การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
	๑.๒รับสินบนจากผู้ ยื่นคำขอเพื่อตรวจ ผ่าน	๘ ปานกลาง	<p>-ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยกำชับให้บุคลากรในสังกัดทุกระดับปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกระบวนการงาน ขั้นตอน หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดควบคู่กับการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤตินิยมชอบและผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างเคร่งครัด</p> <p>-จัดอบรม/กิจกรรม/ประชุมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตบทลงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>-ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียนเรื่องการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในองค์กรให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความเกรงกลัวต่อการเรียกรับสินบนเจ้าหน้าที่</p> <p>-กรณีพบการทุจริตจะดำเนินการสอบสวนและลงโทษขั้นสูงกับผู้ทุจริตอย่างจริงจัง</p>
๒.ความเสี่ยงการ ทุจริตในการใช้ อำนาจตาม กฎหมาย/การ ให้บริการตามภารกิจ	๒.๑ การเข้าตรวจ หรือเยี่ยมสถานที่ ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนา นำไปสู่การจ่ายเงิน พิเศษรายเดือน	๘ ปานกลาง	<p>-จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แสดงถึงการประกาศตนไม่รับของขวัญ ของกำนัลสินน้ำใจทุกชนิดไม่ว่าก่อน ขณะหลังการปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดที่ให้บริการ และประชาสัมพันธ์สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆที่เหมาะสม พร้อมทั้งแจ้งบุคลากรทุกคนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด</p> <p>-จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานด้านจริยธรรม อะไรทำได้ อะไรทำไม่ได้ Dos & Don'ts เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่</p> <p>-ในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น การตรวจสถานที่เพื่อพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตต่างๆห้ามเจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้ปฏิเสธการรับทุกกรณี</p>

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความ รุนแรงของความ เสี่ยงการทุจริต	การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
			<p>-จัดอบรม/กิจกรรม/ประชุมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ ความเข้าใจยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตบทลงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ในองค์กรให้ประชาชนทราบ เพื่อสร้างความเกรงกลัวต่อการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่</p> <p>-กรณีพบการทุจริตจะดำเนินการสอบสวนและลงโทษขั้นสูงกับผู้ทุจริตอย่างจริงจัง</p>
<p>๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<p>๓.๑ มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรองซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา</p>	<p>๘ ปานกลาง</p>	<p>- จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แสดงถึงการประกาศตนไม่รับของขวัญ ของกำนัล สินน้ำใจทุกชนิดไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดที่ให้บริการและประชาสัมพันธ์สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสมพร้อมทั้งแจ้งบุคลากรทุกคนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด</p> <p>-จัดทำประกาศในการจัดซื้อจัดจ้าง/สัญญาจ้าง กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเงื่อนไขว่า หากพบว่าผู้เสนอราคา/คู่สัญญา/คนกลาง/มีการฝ่าฝืนในการกระทำการทุจริตในการจ่ายสินบนถือว่าเป็นความผิดอาญาทั้งผู้ให้และผู้รับ</p> <p>-ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ส่งเสริมการดำเนินการให้เกิดความโปร่งใสในทุกขั้นตอนและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมทุกรูปแบบ</p> <p>-ให้หัวหน้าหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ได้บังคับบัญชาซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย กรณีปล่อยปะละเลยให้ถือเป็นความผิดทางวินัย</p>

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความ รุนแรงของความ เสี่ยงการทุจริต	การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
			<p>-จัดอบรม/กิจกรรม/ประชุมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต บทลงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความแยกแยะเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>-กรณีพบการทุจริตจะดำเนินการสอบสวนและลงโทษขั้นสูงกับผู้ทุจริตอย่างจริงจัง</p>
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคล	๔.๑ การเรียกรับเงิน/ผลประโยชน์เพื่อแลกกับการบรรจุเข้าทำงาน	๘ ปานกลาง	<p>- จัดทำประกาศนโยบายการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) แสดงถึงการประกาศตนไม่รับของขวัญ ของกำนัล สินน้ำใจทุกชนิดไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ณ จุดที่ให้บริการและประชาสัมพันธ์สื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสมพร้อมทั้งแจ้งบุคลากรทุกคนถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด</p> <p>-มีการประกาศรับสมัครและสอบคัดเลือก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆรวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการสอบคัดเลือกโดยเปิดเผยทุกขั้นตอน</p> <p>-จัดอบรม/กิจกรรม/ประชุมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ความเข้าใจยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต บทลงโทษที่จะได้รับหากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริต ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดความคิดแยกเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม</p> <p>-กรณีพบการทุจริตจะดำเนินการสอบสวนและลงโทษขั้นสูงกับผู้ทุจริตอย่างจริงจัง</p>